

TÜM YÖNLERİYLE MAHREMİYET

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Ankara, 2022

TÜM YÖNLERİYLE MAHREMİYET

T.C. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

TÜM YÖNLERİYLE MAHREMİYET

Sahibi

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Editör

Doç. Dr. H. Şule ALBAYRAK

Yönetim ve İletişim

Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177. Sokak No: 10/A
Çankaya – ANKARA
e-posta: athgm@aile.gov.tr
web: aile.gov.tr

ISBN

978-605-73759-0-2

Yapım

Artı6 Medya Reklam Matbaa Ltd. Şti.
Özveren Sokak No:13/A Demirtepe - Kızılay /ANKARA
Tel: 0312 229 37 41 - 42

Basım Yeri ve Tarihi

Ankara, 2022

Baskı Adedi

1100

Tüm Yönleriyle Mahremiyet Kitabı'nda Yayımlanan yazılardaki görüşler yazarına aittir.
© Her hakkı saklıdır. Dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere kullanma ve çoğaltılma hakları sadece Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına aittir.
Yazılı ön izin olmaksızın yazıların tamamının ya da bir bölümünün çoğaltılması yasaktır.

Bu yayın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü adına,
Artı 6 Medya Reklam Matbaa Ltd. Şti. tarafından basılmıştır.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	6
Mahremiyet ve Düşündürdükleri	8
Doç. Dr. H. Şule ALBAYRAK	
I. Bölüm: Genel Çerçeve	17
Mahremiyetin Tanımı, Sınıflandırılması ve Boyutları.....	19
Doç. Dr. Sevede DÜZGÜNER	
Mahremiyete Felsefi Yaklaşım	37
Prof. Dr. Kasım KÜÇÜKALP	
Mahremiyet Anlayışı Farklılıkları	65
Prof. Dr. İhsan ÇAPÇIOĞLU	
Hayat'lı Evlerden Tahkim Edilmiş Kapalı Yerleşimlere: Şehirlerde Mahremiyetin Dönüşümü.....	91
Prof. Dr. Alev ERKİLET	
Tüketim Toplumlarında Mahremiyetin Çöküşü.....	107
Prof. Dr. İsmail DEMİREZEN	
Mahremiyetin Diyalektiği: Alenileşerek Var Olmak; Modernleşme, Sekülerleşme, Küreselleşme ve Mahremiyet	127
Prof. Dr. M. Ali KİRMAN	
Beden ve Mahremiyet	151
Prof. Dr. Mustafa TEKİN	
İki İnsani Duygu Arasında İslam Sanatı: Mahremiyet ve İfşa.....	171
Doç. Dr. Kemal ÖZKURT	
Mahremiyetin Dönüşümünün Dini Hayata Etkisi.....	189
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa DERVİŞ DERELİ	

II. Bölüm: Toplumsal Kategoriler ve Mahremiyet213

Çocuk ve Dijital Mahremiyet.....215

Prof. Dr. Nilüfer PEMBECİOĞLU

Değişen Değerler Dünyasında Gençlik ve Mahremiyet Eğitimi.....249

Dr. Öğr. Üyesi Hatice BUDAK

Yaşlılık ve Mahremiyet.....279

Doç. Dr. Şerif ESENDEMİR

Kadın ve Mahremiyet.....291

Doç. Dr. Latife KABAKLI ÇİMEN

III. Bölüm: Medya ve Mahremiyet.....331

Medyanın Mahremiyete Etkisi.....333

Prof. Dr. Sefa BULUT, Abdullah AKTAŞ

İnternet ve Sosyal Medyanın İfşa Kültürü.....353

Doç. Dr. Mustafa BOSTANCI

Haberde Çocuk ve Mahremiyet.....365

Doç. Dr. Kübra GÜRAN YİĞİTBAŞI

IV. Bölüm: Aile ve Mahremiyet.....387

Ailede Mahremiyet.....389

Prof. Dr. Mahmut Hakkı AKIN

Ailede Mahremiyet Eğitimi.....405

Doç. Dr. Muhammet Esat ALTINTAŞ

Mahremiyetin Değişiminin Aileye Etkisi.....433

Dr. Öğr. Üyesi Murat YILMAZ

V. Bölüm: Din ve Mahremiyet.....453

Temel Dini Referanslara Göre Mahremiyet.....455

Prof. Dr. Huriye MARTI

Fıkhî Perspektiften Mahremiyet.....	469
Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN	
Mahremiyet Hakkında Bazı Mülahazalar: Tanrı ve İnsan İlişkisi Üzerinden Bir Kavramın Ahlaki Muhtevası.....	493
Prof. Dr. Ekrem DEMİRLİ	
VI. Bölüm: Mahremiyete Yönelen Tehditler ve Çözüm Yolları	507
Teknolojik Mahremiyetin Psikolojik İmkânı Üzerine Bir Değerlendirme	509
Doç. Dr. Ekmel GEÇER	
Büyük Veri Karşısında Mahremiyet.....	527
Arş. Gör. Ayşenur SAĞKAYA	
Trans-Posthümanist ve Dijital Çağda Mahremiyet.....	557
Doç. Dr. Ahmet DAĞ	
Özel Hayatın Gizliliği Hakkı ve Hukuki Güvenceler.....	575
Dr. Özlem ÇELİK	
Hukuk Bakış Açısıyla Mahremiyet Hakkı ve İhlali.....	613
Arş. Gör. Esra GÜLTEKİN	
Modern Tıp, Mahremiyet ve Gizlilik: Etik Bir Değerlendirme	643
Adem AZ, Prof. Dr. Hakan ERTİN	

ÖNSÖZ

TÜM YÖNLERİYLE MAHREMİYET KİTABI

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak ana çalışma alanlarımızın başında sosyal ve kültürel değişimleri takip ederek yeni hizmet modelleri geliştirmek, çağın getirdiği yenilikler ile değişimler karşısında aile yapımızı, değerlerimizi koruyarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak geliyor.

Ailelerin karşı karşıya kaldığı sorunlar ve ihtiyaçlar doğrultusunda çalışmalar yaparak bu alanda politika ve hizmet üretiyoruz. Modüler bir yaklaşımla hazırladığımız Aile Eğitim Programımız da bu bakış açısıyla ortaya çıktı ve yeni modüllerle her geçen gün zenginleşiyor. Bu kapsamda “Tüm Yönleriyle Mahremiyet” kitabı önemli bir boşluğu doldurmak üzere hazırlanmış olup ciddi bir emeğin sonucu ortaya çıkmıştır.

Mahremiyet kavramı, aile hayatı -ve aslında dolaylı olarak toplumsal hayatımız- açısından yaşadığımız yüzyılda farklı boyutlarıyla yeniden ele alınması gereken mühim bir kavram. Teknolojik gelişmeler ve dijital çağın dönüştürdüğü hayat tarzları artık konuya dair yeni perspektifler geliştirmeyi zorunlu kılıyor.

Mahremiyet ile ilgili tutum ve davranışlar, zaman içinde ve toplumdan topluma değişiyor. Ekonomik, sosyolojik, kültürel, bilimsel ve teknolojik

alandanda yaşanan gelişmeler mahremiyete d6n6k tutum ve davranışların farklılaşmasında 6nemli bir rol oynuyor. Gazete, dergi, radyo ve televizyon yayıncılığı gibi geleneksel medyanın 6tesinde artık alternatif bir medya olarak var olan sosyal medya mecraları mahremiyet algısını 6nemli şekilde etkiliyor. Bu noktadan hareketle, mahremiyet kavramını t6m y6nleriyle ele alarak bilimsel bir 6er6eve sunmak ve yapılacak akademik 6alışmalara, sosyal politikalara ve sosyal hizmetlere y6n verecek bir kılavuz oluşturmayı hedefledik. Bu 6alışmayla mahremiyet konusunu kavramsal, kuramsal, tarihi, dini, sosyolojik, hukuki, mimari, k6lt6rel ve teknolojik a6ıdan 6ok y6nl6 ele alarak, sosyal politikalara ve eğiticilere yol g6sterecek bir rehber hazırladık.

Bu kitabın hazırlanmasında alanında uzman ve yetkin akademisyenlerimiz ile Bakanlığımız uzmanlarının birikimlerinden yararlandık. Sosyal politikalar ve sosyal hizmetler i6in bu 6alışmanın 6nemli bir ihtiya6ı karşılayacağı inancıyla kitabın hazırlık s6recinde emeği ge6en herkese teşekk6r ediyor, kitabımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Derya YANIK
T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı